

HELA SVERIGE SKA LEVA X-ING GÄVLEBORG

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2023

"Vi kan mycket, gör mycket, och vill ännu mer – tillsammans är vi oslagbara."

<http://www.helasverige.se/gavleborg>

X-ING GÄVLEBORG

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2023 X-ING GÄVLEBORG

Omslagsbild: Årets X-ing 2023 Hassela Hembygdsförening

Foto framsida: Mats Leivig

Sammanställd av: Kenneth Norén, Olle Persson

Layout: Helena Näslund

Samtliga hemmahörande hos Hela Sverige ska leva X-ing Gävleborg

Länsavdelningen X-ing Gävleborg, Hela Sverige ska leva

Hej,

Årsmöte betyder återblick. Med tankar på vad som hänt, gjorts och genomförts kommer reflektioner. Det vanliga och vardagliga arbetet i både den lokala bygdeföreningen och föreningen X-ing kanske inte verkar så glamouröst, men när omvärlden är orolig är det en trygghet att vårt civilsamhälle är fullt av drivande människor som engagerar sig. Allt är i längden viktigt för att skapa hållbara och robusta samhällen.

Det gångna året var ett så kallat "året före en landsbygdsriksdag". Det ger alltid en extra kick och inspiration. Det vardagliga arbetet med medlemskontakter, riksorganisationens träffar och våra egna års- och föreningsmöten känns extra meningsfullt. Regina Westas Stedt, ordförande i Hela Sverige Sörmland, gav på vårt Föreningsmöte en lockande förhandstitt på ett späckat och läckert program under den kommande Landsbygdsriksdagen. Årsmötet gästades av Peter Eklund från Riksorganisationens styrelse. Han talade över sitt specialämne "Hållbar by- och bostadsutveckling." Åhörarna ville att frågestunden aldrig skulle ta slut. Styrelsen tog under året sikte på framtiden och etablerade regelbunden kontakt med Region Gävleborg, flera kommuner liksom andra aktörer för mer fokus på landsbygdsfrågorna. X-ing har glädjen att ha kreativa och hårt arbetande styrelsemedlemmar och medlemmar som vill skapa verksamhet. Det är ingen brist på ambitioner eller idéer.

2023 har samtidigt varit ett lite annorlunda år. Vårt internationella projekt GIRA har avslutats, och vårt stora projekt FIMM kring vindkraft går in på sista året. I vårt andra stora projekt Förädlingsmackapären avvecklades den aktiva processdelen ute i bygderna och med det även personalen. Projektet ska avslutas under 2024. För styrelsen har frågan blivit - vad gör vi nu med all kunskap och engagemang? Detta har tagits tag i från grunden genom ett stort prioriteringsarbete för att klargöra vilka frågor vi vill arbeta med. Vad behöver medlemmarna och vad har vi kapacitet nog att klara av med ideella krafter och en 20% personalbemanning. En del av resultatet presenterades i verksamhetsplanen inför 2024. Resten har blivit mål för 2024, 2026 och 2029. Vi uppmanar ofta alla att lyfta blicken mot längre horisonter och större visioner. Vi försöker följa det egna rådet.

För ordförandeparet och styrelsen i en så bred och dynamisk organisation är det både krävande och inspirerande att utvecklas "lagom snabbt". Med det grundarbete vi har idag ser vi fram emot nästa år, då vi förhoppningsvis kommer se konkreta resultat av förarbetet.

Landsbygdsutveckling är ibland ett sprintlopp och ibland ett uthållighetstest. Styrkan finns i lagarbetet vars drivkraft är sprungen ur omtanken om våra hembygder.

X-ings två ordföranden
Olle Persson och Jenny Breslin

Innehåll

Länsavdelningen X-ing Gävleborg, Hela Sverige ska leva	3
Inledning och organisation	6
Syfte och verksamhetsidé	6
Vision	6
Syfte	6
Verksamhet	6
Uppdrag	6
Värdegrund – horisontella kriterier	7
Demokrati	7
Mångfald	7
Jämställdhet	7
Hållbarhet	7
Förtroendevalda och personal	8
Styrelsen	8
Revisorer	8
Valberedning	8
Personal	8
Kansli	8
Verksamhet	9
Antal möten under året	9
Mötesdeltagande Hela Sverige Riks	9
Utbildning	10
Internutbildning	10
Studieledarutbildning	10
Digitalisering	10
XINGEN. vår medlemstidning	10
Ekonomi	10
Medlemsregister	11
Information/kommunikation	11
Hemsida / Sociala medier	11
Debattartiklar	11
Kunskapsöverföring	11
Påverka på riksnivå	12
Arrangerat	12
Medaktör	12

Deltagit.....	12
Påverka på lokal och regional nivå	12
Arrangerat	12
Medaktör	12
Deltagit.....	13
Utmärkelser.....	13
Årets X-ing 2023 Gävleborg	13
Årets lokala grupp i Hela Sverige ska leva 2023	13
Samverkan	13
Projektsamverkan	14
Interna projekt.....	14
Kommunbygderåd.....	14
Externt finansierade projekt	15
Förankrad i Med och Motvind.....	15
Förädlingsmackapären – Metoden Förädlingsmackapären	16
Aktiviteter	16
Personal	16
GIRA – Green Initiatives in Rural Areas	17
Studieresa till Tyskland, Bad Marienberg	17
Studieresa till Frankrike, Saint-Germain-en-Laye.....	17
Arbetet i Gävleborg.....	18
Tack från styrelsen för verksamhetsåret 2023!	19

Inledning och organisation

Hela Sverige ska leva är en riksomfattande ideell förening som är partipolitiskt och religiöst obunden. Dess syfte är att verka för goda villkor i hela landet, en god landsbygdsutveckling och en god balans mellan stad och land.

Hela Sverige ska levas medlemmar i Gävleborgs län bildar tillsammans länsavdelningen Hela Sverige ska leva X-ing Gävleborg (nedan kallad X-ing). Vår länsavdelning hade vid verksamhetsårets slut 216 medlemmar. Medlemmar i X-ing är olika typer av föreningar som arbetar för sin bygds framtid och utveckling.

Syfte och verksamhetsidé

Vision

Hela Gävleborg ska leva!

Syfte

Föreningens verksamhet ska ge allmännytta genom att verka för

- goda villkor i hela Gävleborg,
- en god landsbygdsutveckling och
- en god balans mellan bygder och tätorter.

Verksamhet

Föreningen ska ge stöd till och företräda länets medlemmar i Hela Sverige, att vara deras samordnare på länsnivå samt att upprätthålla ett aktuellt register över dessa,

- fungera som ett nätverk för dessa samt för övriga föreningar och organisationer som vill arbeta för föreningens syfte,
- stödja och stimulera landsbygdsutveckling, lokal utveckling och social ekonomi för Gävleborgs län,
- vara bygderörelsens regionala och i förlängning nationella och internationella röst,
- skapa opinion, underlätta erfarenhetsutbyte och sprida goda exempel,
- arbeta utifrån en integrerande, hållbar, jämställd och demokratisk inriktning samt för ett ökat samarbete mellan tätorter och landsbygder. (Stadgar §2 "Föreningens syfte och verksamhet")

X-ings verksamhetsgrund är att stärka lokalt. Detta görs genom att stödja våra medlemmar i deras arbete med lokal utveckling i sina hembygder. Exempelvis sker det genom att lyfta frågor som aktualiseras av medlemmarna själva eller av frågor som direkt eller indirekt gynnar dem. X-ing försöker bidra till problemlösning genom att till exempel initiera projekt.

X-ing deltar i riksorganisationens årsmöte, föreningsmöte och länsträffar samt håller ett aktuellt uppdaterat medlemsregister för Gävleborgs län. X-ing vidarebefordrar relevant information från riksorganisationen till medlemmarna, medlemsorganisationer och övriga intresserade.

X-ing bedriver påverkansarbete genom att svara på remisser och att interagera med externa samverkanspartners i projekt, nätverk, kommuner, länsstyrelse, region och riksorganisationen.

Uppdrag

Stärka lokalt & påverka kommunal, regional och nationell nivå.

Värdegrund – horisontella kriterier

Lokala utvecklingsgrupper ska stödjas för att nå största möjliga demokratiska, ekonomiska, sociala och miljömässiga framgång.

Vår värdegrund bygger på kriterierna *Demokrati *Mångfald *Jämställdhet *Hållbarhet. Dessa horisontella kriterier finns med i allt det arbete vi gör och de projekt vi driver.

Demokrati

Vi arbetar demokratiskt via en styrelse som väljs på årsmötet. Vi uppmuntrar öppenhet och åsiktsfrihet, vilket är viktigt i vår demokratiska organisation.

Vi säkerställer att våra frågor är förankrade i rörelsen genom demokratiska processer. Vi använder enkla metoder för att öka kunskapen och främja ansvarsfullt beslutsfattande baserat på fakta och förståelse.

Mångfald

Vi vill ha mångfald i vår organisation. Vi vill få fler yngre engagerade. Därför har vi en särskild plats reserverad för deltagare under 30 på våra års- och föreningsmöten. Vi har en mångfald av kompetenser inom styrelsen. Vi vill ha en mångfald av röster och en mångfald geografiskt, åldersmässigt, erfarenhetsmässigt och av flera olika bakgrunder.

Jämställdhet

Vi verkar i enlighet med Riksorganisationens jämställdhetsstrategi. Det ska finnas lika möjligheter för alla, oavsett kön eller könsidentitet, att delta på alla nivåer i rörelsens arbete. Det kräver att alla värderas och prioriteras på ett likvärdigt sätt och att resurser fördelas rättvist. Vi eftersträvar att på alla beslutande och rådgivande nivåer ska kvinnor och män vara representerade med minst 40 procent. En kvinna och en man väljs till ordförande.

Hållbarhet

Vi vill bidra till ett hållbart samhälle. Vi ska vara en progressiv rörelse som vill vara med och utveckla samhället med hänsyn till hållbarhet. Både socialt, ekologiskt och ekonomiskt enligt FN:s Agenda 2030.

Internt reser vi så miljövänligt som det går. Vi har ett hållbarhetstänk när det gäller lokaler, digitala lösningar och förtäring på våra möten.

Externt, sprider vi kunskap och insikt om hållbar utveckling till våra medlemmar på olika sätt bland annat genom temagruppen Agenda 2030s webinarier.

Förtroendevalda och personal

Styrelsen

Olle Persson (Lindfallet), ordförande
Jenny Breslin (Loos), ordförande
Marikka Germer (Ockelbo), kassör
Kenneth Norén (Åmot), sekreterare
Mats Leivig (Söderhamn), ledamot
Sophia Malm (Österfärnebo), ledamot
Staffan Iljegård (Edsbyn), ledamot
Thomas Backan (Rengsjö), ledamot
Sven-Gunnar Englund (Stråtjärä), ledamot
Ola Nilsson (Njutånger), ledamot

Revisorer

Lena Husén (Hudiksvall)
Lena Åkerlind (Trönödal)
Ingbritt Sundin (Ramsjö), ersättare

Valberedning

Staffan Nilsson (Björnsarv) sammankallande
Carina Janars (Ljusdal)
Erika Engvall Stefansson (Valbo)
Håkan Alkberg (Ockelbo)

Personal

Helena Näslund¹⁾ (Rengsjö), verksamhetsledare, projekt- och processledare
Maria Lindström¹⁾ (Gävle), processledare
Birgitta Wallberg²⁾ (Loos), projektassistent
Jenny Breslin³⁾ (Loos), projektledare
Marikka Germer³⁾ (Ockelbo), projektkonom
Mats Leivig³⁾ (Söderhamn), projektmedarbetare

¹⁾ Projektanställning i Förädlingsmackapären till och med 2023-10-31.

²⁾ Projektanställning i Förankrad i Med och Motvind, 2023-02-01 – 2024-01-31

³⁾ Alla tre har ibland dubbla roller som både förtroendevald och anställd. Dessa deltar inte i ärenden och beslut, i de fall jäv föreligger, under styrelsemöten. Vilket protokollförs.

Kansli

X-ing som förening

- har kansli /projektkontor på Heden 124 i Bollnäs.
- är registrerad som arbetsgivare hos skattemyndigheten.
- är medlem i arbetsgivarorganisationen FREMIA där kollektivavtal har tecknats via Unionen.

Verksamhet

X-ing arbetar brett och tar initiativ inom en rad olika områden. Fokusområden under verksamhetsåret:

- Kommunal dialogpunkt. X-ing strävar efter att hos varje kommunledning ha en angiven person för direktdialog rörande aktuella landsbygdsfrågor.
- Kommunbygderåd. X-ing arbetar för att det i varje kommun i länet startas och etableras någon form av samverkansråd mellan dess föreningar och kommunledning.
- Projekt Förädlingsmackapären med Metoden Förädlingsmackapären (Metoden FMP). Metoden inspirerar lokala grupper till delaktighet och påverkan i lokalsamhället. Projektet är finansierat genom ett samverkansprojekt av Utveckling Hälsingebygden och Leader Gästrikebygden LLU.
- Projektet Förankrad i Med och Motvind. En neutral plattform för konstruktiv dialog mellan inblandade parter i en vindenergi etablering; Bygden-Entreprenören-Offentliga. Finansiär Vinnova.
- Projektet GIRA. Gröna initiativ på landsbygder. Europahuset och tre lokala grupper från X-ing samverkar med fem europeiska partners. Finansiär Erasmus+.
- Styrelsen har genomfört en genomlysning av vår verksamhet och satt upp både kortsiktiga och långsiktiga mål. Efter att ha prioriterat viktiga frågor har vi sökt efter lämpliga utlysningar och partners för nya projekt.

Antal möten under året

- Styrelsemöten 9 (5 digitala och 4 fysiska).
- AU-möten 2 (2 digitalt).
- Årsmöte 15 april på Kilafors Biografteater i Kilafors.
- Föreningsmöte (digitalt) 21 november.

Mötesdeltagande Hela Sverige Riks

HSSL Ordförandemöte

- 2023-02-22 (digitalt). HS X-ing: Olle Persson. HS Riks: styrelseledamot Jenny Breslin.
- 2023-04-18 (Järfälla) HS X-ing: Olle Persson, Mats Leivig och Sophia Malm. HS Riks: styrelseledamot Jenny Breslin.
- 2023-09-20 (digitalt) HS X-ing: Olle Persson. HS Riks: styrelseledamot Jenny Breslin.
- 2023-11-22 (Stockholm) HS X-ing: Olle Persson. HS Riks: styrelseledamot Jenny Breslin.

HSSL Årsmöte

- 2023-04-19 (Järfälla) HS X-ing: Olle Persson och Sophia Malm. HS Riks: styrelseledamot Jenny Breslin
- 2023-11-23 (Stockholm) HS X-ing: Olle Persson. HS Riks: styrelseledamot Jenny Breslin.

HSSL Länsdistansmöte

- 2023-05-31 (digitalt) Jenny Breslin, Olle Persson
- 2023-10-11 (digitalt) Olle Persson

Utbildning

Internutbildning

Styrelsen har genomgått en internutbildning i projektstrategi. Under utbildningen utarbetades och tillämpades en prioriteringsmodell för bedömning av projektidéers relevans för X-ing. Projektstrategi del 1 den 6 maj. Del 2 den 14–15 oktober. Del 3 den 5 december.

Studieledarutbildning

Helena Näslund och Olle Persson har genomgått Vuxenskolans studieledarutbildning.

Digitalisering

X-ing Gävleborg jobbar oförtrutet med att lära sig digitala kommunikationsverktyg, främst Office 365/Teams. Men mest är det lärande i vardagen genom att mer och mer använda verktygen.

XINGEN. vår medlemstidning

Medlemstidning för lokala utvecklingsgrupper och andra intresserade producerad av Hela Sverige ska leva X-ing Gävleborg. XINGEN. sprids via utskick digitalt till medlemmar och andra som anmält intresse om information från X-ing. Kan laddas hem som PDF via vår hemsida.

Ansvarig utgivare – Jenny Breslin

Redaktör och layout – Lena Husén

I redaktionen – Lena Husén, Helena Näslund, Mats Leivig, Sophia Malm och Jenny Breslin.

År 2023 gavs det ut fyra nummer av XINGEN. *Bilden är en länk till vardera numret.*

Ekonomi

Omsättningen för föreningen fortsätter att öka. Under år 2023 omsatte den totala verksamheten 2 278 399 kronor. Även om den totala verksamheten visar ett negativt resultat så visar resultatet för X-ings kärnverksamhet ett positivt resultat.

Anledningen till att totala verksamheten visar ett negativt resultat är på grund av den tidigare bokföringen av resultatet i projekten "Förädlingsmackapären", som vi fortfarande lever kvar med. Nya projekt påverkar inte resultaten utan förs med i balansen från år till år.

Under 2024 kommer projekten "Förädlingsmackapären" samt "Förankrad i Med och Motvind" att avslutas.

Medlemsregister

X-ing håller medlemsregistret uppdaterat bland annat genom att be våra medlemmar kolla upp att rätt kontaktperson till respektive medlemsförening finns med i registret.

X-ing följer noggrant GDPR och Dataskyddsförordningen (DSF) för att säkerställa korrekt hantering av personuppgifter och upprätthålla integritet och dataskydd.

Styrelsen utser ansvarig ledamot för medlemsregistret samt ett dataskyddsombud.

Information/kommunikation

Under 2023 har X-ing kommunicerat med våra medlemmar och andra genom:

- Fyra nummer av medlemstidningen XINGEN.
- En "Xtra snabba nyheter" med innehåll: Spridning av Balansrapport #10 – skolor i hela landet, nominera medlemsföreningar till Årets X-ing 2023, save the date Föreningsmöte samt "Uppdatera er förening i medlemsregistret".
- Utskick till medlemmar "Nominera er förening till Årets X-ing 2023".
- Inbjudan till fysiskt årsmöte med efterföljande seminarium "Hållbar by- och bostadsutveckling".
- Inbjudan till föreningsmöte inklusive programpunkterna "Information om Landsbygdsriksdagen 2024" samt korande av "Årets X-ing 2023".
- Egna inlägg och delade inlägg på Facebook sker regelbundet.
- Aktiviteter i verksamhetens samtliga projekt.

Hemsida / Sociala medier

Föreningens Hemsida och Sociala medier uppdateras med information och inlägg regelbundet samt vid behov.

Hela Sverige ska leva X-ing Gävleborg

helasverigeskaleva_gavleborg

Debattartiklar

"Landsbygdens och civilsamhällets bidrag till samhällsbygget får inte glömmas."

Insändare i Söderhamns-Kuriren måndag den 11 december 2023. Författare Sven-Gunnar Englund, ordförande i Hälsinglands Hembygds-krets samt X-ings ordförande Olle Persson.

Kunskapsöverföring

15 april: Seminarium med Peter Eklund, styrelseledamot i Hela Sverige, där han lyfte utmaningar och vägar framåt för en hållbar by- och bostadsutveckling på landsbygder.

21 november: Regina Westas-Stedt, ordförande för Hela Sverige ska leva, länsavdelning Sörmland, informerade och inspirerade inför Landsbygdsriksdagen 2024 i Nyköping.

September och oktober: Sex kommunvisa slutkonferenser hölls för projektet Förädlingsmackapären.

Påverka på riksnivå

Arrangerat

- Temagrupp Agenda 2030 – Sex öppna webinarier i olika teman
- Nätverket Halva Sverige – Fem öppna webinarier i olika teman

Medaktör

- Nordregio – Implementation av Agenda 2030 i landsbygdskommuner
- Hela Sverige Ordförandemöte – Hållbar bygdeutveckling med Agenda 2030
- Destination Järvsö – Järvsö Sustainable Tourism Summit
- Färnebo folkhögskola – Nya berättelser från stad och land
- Social Impact Innovation – Metod för social redovisning
- Norrlandsförbundets årsstämma – Norrlandsting med framtidsverkstad
- Norrlandsförbundet – Energilösningar för Norrland
- Leader riksnätverksträff – Platsutveckling
- Landsbygdskonferens Höga kusten 2023 – Platsutveckling
- Projekt GIRA – Slutkonferens

Deltagit

- Vinnova – Civilsamhällets roll i samhällstransformationen
- Sveriges Hembygdsförbund – Heimbygdametoden
- Region Gävleborg – Energidag Gävleborg 2023

Påverka på lokal och regional nivå

Arrangerat

- Stormöte För Nordanstig – Nordanstigs föreningsliv och kommun
- Bollnäsmodellen – Nya arbetsmetoder för landsbygdsutveckling, samarbete med Bollnäs kommun
- X-dialog – Regelbundna samtal om strategisk landsbygdsutveckling med Region Gävleborg
- X-ing Gävleborg – Dialogmöte med regionledningen i Gävleborg
- Incitamentutredningen för vindkraft – I samarbete med Länsstyrelsen Gävleborg och Hela Sverige
- Hälsingerådet (kommunalt) – Projektsamverkan Central Baltic
- Civilsamhället som tillväxtresurs genom QHX – Positioneringsdialog med RISE Hudiksvall
- Förädlingsmackapären – Sex kommunvisa erfarenhets och överlämningskonferenser inför projektslut
- Kommunledningsträff – Bollnäs kommun och Nordanstigs kommun
- Brev till länets kommuner – Balansrapport nr 9 "Blåljus över hela landet", i kombination med uppmaning om sponsring av kommunens byagrupper för deltagande i Landsbygdsriksdagen.

Medaktör

- Grängsjö byalag, Gnarp – Bygdens sammanhållning
- Utomskogens Bygdegårdsförening – Väg 663 vår livsnerv, Nu och i framtid
- Ockelbo (kommunala) samverkansråd – Lokal utveckling i Ockelbo

Deltagit

- Region Gävleborg – Framstegsdag Gävleborg 2023
- Hela Sverige – Unga på landsbygder
- Leader Hälsingebygden – Föreningsträff projektfinansiering, Bollnäs
- Leader Hälsingebygden – Föreningsträff projektfinansiering, Nordanstig
- Leader Gästrikebygden – Föreningsträff projektfinansiering, Järbo

Utmärkelser

Årets X-ing 2023 Gävleborg

Fem nomineringar kom in till X-ing Gävleborg att behandla. Av dessa korades Hassela Hembygdsförening under det digitala Föreningsmötet den 23 november till årets X-ing.

Motivering till utmärkelsen löd:

”En förening med mötesplatser och verksamheter som förenar historia och framtidstro för alla i bygden, allt med ett uttalat samarbete över generationsgränser och mellan föreningar. Hassela Hembygdsförening gör stort i det lilla för sin bygd.”

Olle Persson och Mats Leivig uppvaktade föreningen med diplom, värdecheck och blommor dagarna före att utmärkelsen blev officiell.

Länk till [videon 2023](#) som visar prisöverlämningen.

Årets lokala grupp i Hela Sverige ska leva 2023

Hela Sverige ska leva utser vinnaren till utmärkelsen Årets lokala grupp. X-ings styrelse beslutade att nominera Långheds Bygdeförening (Årets X-ing 2022).

Samverkan

- Länsavdelningssamverkan – Nätverket Halva Sverige (samverkanskoordinator)
- Länsavdelningssamverkan – Hela Sverige Mellansverige
- Hela Sverige Temagrupper – Agenda 2030, Lokal Utveckling, Energi- och vindbruksfrågor
- Norrlandsförbundet – Erfarenhetsutbyte
- Bygdegårdarnas Riksförbundet – Gävleborgs bygdegårdsdistrikt
- Kommunbyggeråd – Hudiksvall, Söderhamn, Sandviken och Ockelbo.

Projektsamverkan

- Projekt GIRA – Europahuset Gävleborg, tre lokala grupper samt fem europeiska partners.
- Projekt FIMM – Hela Sverige, Hela Sverige Dalarna, Länsstyrelsen Gävleborg, Region Gävleborg, Högskolan i Gävle, Ljusdals kommun
- Förädlingsmackapären – Region Gävleborg, Coompanion Gävleborg, Studieförbundet Vuxenskolan.

Interna projekt

Kommunbygderåd

En arbetsgrupp inom styrelsen arbetar med att förverkliga X-ings strävan om ett "kommunbygderåd" i varje kommun i länet. X-ing är medveten om att det finns olikheter, dels hur långt man kommit, samt hur man inom kommunerna jobbar fram olika lösningar.

X-ings ambition är att det inom varje kommun startas någon form av samverkansråd mellan kommunernas olika föreningar och respektive kommunledning.

Hur former för samverkan organiseras avgörs lokalt. Inom X-ing använder vi ordet kommunbygderåd som arbetsnamn för att markera betydelsen av en organiserad dialog. På vår hemsida går att läsa mer om X-ings definition av vad ett kommunbygderåd är.

I det arbetet ingår även att skapa en kommundialogpunkt. X-ing eftersträvar att det hos varje kommunledning finns en angiven person för direktdialog rörande aktuella landsbygdsfrågor.

X-ing Gävleborg

"Vi kan mycket, gör mycket, och vill ännu mer – tillsammans är vi oslagbara."

Externt finansierade projekt

Förankrad i Med och Motvind

2023 har varit ett mellanår för "Förankrad i Med och Motvind", som varit mitt i sin projektperiod.

Arbetet har fortsatt varit indelat i olika delområden. Det primära är samtal ute i bygderna om vindkraft och hur man hanterar processen, därefter nätverkande och utökade samtal mellan kommuner, större underlag för forskning inom området samt att agera över hela landet för att samla in och sprida kunskap om lokal delaktighet vid resursutvinning.

I de olika områdena är Länsstyrelsen Gävleborg, Högskolan i Gävle och vår riksorganisation involverade. Arbetet finns beskrivet på en egen sida under X-ing hemsida, och utgår från att vi som organisation inte tar ställning för eller emot vindkraft i sig men arbetar för bättre samtal och bygdernas delaktighet. Det finns möjlighet att boka möten med mera fram till projektslutet i augusti 2024.

Bild: från ett möte i Björkberg, Ljusdals kommun under hösten 2023. Samtalet handlade om redan byggd och ansökt ny vindkraft i Orsa Finnmarks områden i Gävleborg, Dalarna och Jämtlands gränstrakter.

**Förankrad
I MED OCH
MOTVIND**

HELA
SVERIGE.
*Hela Sverige
ska läsa!*

Förädlingsmackapären – Metoden Förädlingsmackapären

Projekt Förädlingsmackapären (FMP) är två projekt i samverkan finansierade av Leader Gästrikebygden LLU samt Utveckling Hälsingebygden. Efter starten 2018 har projektet kompletterats och förlängts i omgångar fram till september 2024. En lokal utvecklingsplan (LUP) som nu tas fram har ett bredare innehåll än de tidiga LUP:arna. Idag ingår både lokalhistoriska och nulägesperspektiv, SWOT-analys, lokalekonomisk analys (LEA) och avstämning av identifierade utvecklingsområden mot Agenda 2030 hållbarhetsmål. Dessa olika delar är sammanförda på sådant sätt att de stödjer varandra i den av X-ing utvecklade Metoden Förädlingsmackapären (Metoden FMP). En LUP framtagen med Metoden FMP benämns "Lokal utvecklingsplan med plusvärde" och skrivs *lokal utvecklingsplan +* eller *LUP+*.

metoden
FMP
■ ■ ■

I samverkan med Studieförbundet Vuxenskolan skapas studieplaner för genomförande av Metoden FMP. Studieplanerna kommer i sin färdiga form erbjudas utan kostnad för nedladdning från nätet.

Aktiviteter

Färdigställande av kvarvarande arbeten med lokal utvecklingsplan.

I maj besökte studenter från SLU Uppsala Gävleborgs län. Med 29 studenter fördelade på 8 bilar utforskade de länet genom fältstudier i 8 kommuner och 16 bygder. Där mötte de olika delar av samhället, från det civila engagemanget i föreningslivet till kommunala politiker och tjänstemän, samt representanter från Region Gävleborg. Under besöket hölls 14 lokala workshops och genomfördes 50 djupintervjuer, fokuserade på hållbar utveckling. En deltagares reflektion från en av framtidsverkstäderna var: "Intressant, det här är ett arbete som vi ändå borde gjort själva!"

Under oktober månad hölls sex av åtta kommunvisa överlämningskonferenser i länet. Deltagarna inkluderade personer som varit involverade i att utarbeta sina lokala utvecklingsplaner samt kommunala politiker och tjänstepersoner.

Under oktober deltog projektledaren i Leaders nationella konferens i Lycksele. Det var en unik möjlighet för personal från ledande positioner i hela Sverige att delta i ett seminarium om platsutveckling och ställa frågor om Metoden Förädlingsmackapären. Projektledaren fanns även tillgänglig i en monter i utställningsområdet för ytterligare diskussion och interaktion.

Personal

Projektet har haft en projektledare, två processledare och en projektkononom anställda. Personal har funnits på plats till och med den 31 oktober 2023. Projektkononom blir kvar i projektet under avslutningsfasen. Ett AU från styrgruppen har tagits fram för att färdigställa kvarvarande aktiviteter och slutrapportera projektet. X-ings styrelse har som projektägare högsta ansvaret. Styrgruppen för projektet hålls informerade via inbjudan till mötesträffar.

Projektets styrgrupp har bestått av: Mats Leivig (X-ing) som ordförande. Övriga är Carina Löfgren (RG) Ida Danielsson (SV) Ulf Carlsson (Coompanion) samt Olle Persson (X-ing). Adjungerad till styrgruppen är projektledare Helena Näslund.

GIRA – Green Initiatives in Rural Areas

X-ing Gävleborg har varit en aktiv part i det EU finansierade Erasmus+-projektet GIRA. Projektet startades redan i september 2020 och pågick under 3 år. Den svenska gruppen har bestått av representanter från Trönöbygden ekonomisk förening, Österfärnebo Socken Utvecklingsgrupp, Gläntan Kursgård i Mållångsta, Viksjöfors, Hela Sverige X-ing Gävleborg samt projektägaren Europahuset Gävleborg.

Under 2023 fortlöpte arbetet framgångsrikt och projektet avslutades så sista augusti 2023. Under året genomfördes även de två sista studieresorna – till partnerländerna Tysklands och Frankrikes respektive Europahus.

Studieresa till Tyskland, Bad Marienberg

Temat för resan var skog och klimat. Människans moderna jord- och skogsbruk med monokulturer kombinerat med snabba klimatförändringar ger stora förändringar i landskapet. Granbarkborren har gått mycket hårt åt skogen vilket resulterat i stora ytor som mer eller mindre helt och hållet avskogats. Civilsamhället har tagit en aktiv roll till att få tillbaka de naturliga blandskogarna som tidigare täckte en betydande del av västra Tyskland. Ett initiativ på webben där privatpersoner kan donera pengar till ett eget träd har resulterat i utplantering av 200 000 nya träd. Ett annat initiativ går ut på att samla in fakta kring olika arter av djur och växter för att dokumentera förändringar i skogarna men även att öka social samvaro och bygga tillit mellan människor i samhället är en viktig del i projekten.

Studieresa till Frankrike, Saint-Germain-en-Laye

Under årets andra och projektet GIRAs sista studieresa till Frankrike besöktes Saint-Germain-en-Laye. Detta Europahus ligger i en grannförort till Paris. Trots närheten till den franska huvudstaden finns det gott om lantbruk. Matproduktion och turism är här viktiga inkomstkällor. Odling, oavsett om det var för lokal matproduktion eller bara som utsmyckning, gör gott för social hållbarhet i förorten och är ett framgångsrecept i många olika initiativ.

Gemensamt för alla resor har varit en samstämmighet i sättet att se på klimatförändringarna med realistiska ögon och viljan att faktiskt kavla upp ärmarna och börja göra något rent praktiskt.

Arbetet i Gävleborg

Den svenska gruppen inom GIRA har haft digitala möten under året men även gjort ett studiebesök i Marmaverken och Trönö i juni 2023. Under besöket i Marmaverken fick gruppen reda på allt om LONA-projekt som syftar till att bevara natur- och kulturmiljöer. Den gamla Herrgårdsparken har studerats och återupplivats centralt i byn.

Därefter åkte vi till Trönö och togs väl emot av Trönöbygden ekonomisk förening som berättade om sin varsamhet och ett studiebesök på brandvärnets gav värdefull insikt i praktisk krisberedskap.

Mer om projektet finns att läsa i följande länkar:

[GIRA Europahuset](#)

[GIRA Huvudsida EU](#)

Tack från styrelsen för verksamhetsåret 2023!

Jenny Breslin
Ordförande

Olle Persson
Ordförande

Kenneth Norén
Sekreterare

Marikka Germer
Kassör

Mats Leivig
Ledamot

Thomas Backan
Ledamot

Ola Nilsson
Ledamot

Sven-Gunnar Englund
Ledamot

Sophia Malm
Ledamot

Staffan Iljegård
Ledamot

Styrelsen för X-ing maj 2024-04-30

X-ING GÄVLEBORG